

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoPr/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	7615204951
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7615204951.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. C. I., narodeného XX. B. XXXX, G. T. D., J. R. XXX/XA, zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Jablonskou, Košice, Letná 47, proti žalovanej Spišskej katolíckej charite, Spišská Nová Ves, Slovenská 30, IČO: 35514221, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Steiner & Associates s.r.o., Košice, Timonova 4B, IČO: 36864081, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavel Šteiner, o doplatenie mzdy, náhrady mzdy, náhrady cestovných nákladov a náhrady za stratu času s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4CPr/1/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 09. októbra 2024 sp. zn. 11CoPr/5/2022 v spojení s jeho opravným uznesením z 10. septembra 2025 sp. zn. 11CoPr/5/2022, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 21. apríla 2022 č. k. 4CPr/1/2015-946 konanie čo do bližšie určeného úroku z omeškania zastavil (výrok I.), žalobu na doplatenie mzdy za obdobie od 01. novembra 2014 do 31. januára 2015 zamietol (výrok II.), zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za obdobie od 01. februára 2015 do 31. januára 2016 v sume 6.834,13 eura brutto s bližšie určeným úrokom z omeškania (výrok III.), v prevyšujúcej časti uplatnenej náhrady mzdy s príslušenstvom v bližšie určenom období a o zaplatenie cestovných náhrad a náhrady za stratu času žalobu zamietol (výrok IV. a V.), vyslovil, že žalobca má nárok na plnú náhradu trov konania o výroku o určení neplatnosti výpovede (výrok VI.), žalovaná má nárok náhradu trov konania o výroku na doplatenie mzdy s prísl. za obdobie od 01. novembra 2014 do 31. januára 2015, zaplatenie náhrady mzdy s prísl. za obdobie od 01. februára 2015 do 21. apríla 2020 v

rozsahu 85% a plnú náhradu trov konania o výroku na zaplatenie cestovných náhrad a náhrady za stratu času s prísl. (výrok VII. až IX.).

1.1. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 1 ods. 4, § 42 ods. 1, § 79 ods. 1 a 2, § 118 ods. 1 a 2, § 119 ods. 1 až 3, § 134 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákonníka práce, § 101, § 110 ods. 3, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, z ktorých, po zastavení konania v časti požadovaného príslušenstva z náhrady mzdy, vyvodil záver o dôvodnosti žaloby v časti nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru výpoveďou, keď pred posúdením naplnenia podmienok pre jej priznanie, sa vysporiadal s dôvodnosťou námietky premlčania uplatneného nároku na náhradu mzdy a kompenzačnej námietky. Nároky plynúce zo zmeny žaloby z 01. júla 2021, v ktorej si žalobca uplatnil vyššiu náhradu mzdy za to isté obdobie ako v pôvodnej žalobe, resp. jej zmene, považoval súd prvej inštancie za čiastočne premlčané. V konkrétnostiach uviedol, že zmena žaloby, ktorým bola žalovaná náhrada mzdy navýšená na sumu 1.430 eur, bola súdu doručená až dňa 01. júla 2021, pričom trojročná premlčacia lehota začala plynúť u každého mzdového nároku odo dňa nasledujúceho po jeho splatnosti, teda kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz, t.j. vznesenú námietku premlčania považoval za dôvodnú u nárokov predchádzajúcich dátumu 01. júl 2018 a nad čiastku 739 eur za mesiace 3 až 8/2015 a nad čiastku 716,20 eura za mesiace od septembra 2015 do konca roka 2015, za celý rok 2016 a 2017, a za rok 2018 od jeho začiatku do mája 2018.

1.2. Vzhľadom na celkový čas, za ktorý žalobca uplatnil náhradu mzdy, t.j. od 01. februára 2015 do 21. apríla 2020, t.j. do právoplatnosti rozsudku o určenie neplatnosti výpovede, teda za obdobie takmer 63 mesiacov, sa prvoinštančný súd zaoberal žiadosťou žalovanej o jej nepriznanie nad čas presahujúci 12 mesiacov so záverom, že náhrada mzdy za obdobie 12 mesiacov je dostatočnou a primeranou satisfakciou pre žalobcu. Prihliadol pri tom na skutočnosť, že žalobca poberal odo dňa 01. 03. 2015 príjem z dvoch pracovných pomerov vysoko prevyšujúci príjem u žalovaného. Uzavrel, že v majetkovej sfére žalobcu v období presahujúcom 12 mesiacov nevznikla žiadna ujma, naopak jeho príjem bol minimálne 2-krát vyšší ako pôvodne, nepočítajúc niekoľko uzavretých dohôd o vykonaní práce, prostredníctvom ktorých si opakovane privyrábal.

1.3. Poukázal na to, že žalobca v žalobe tým, že požadoval náhradu mzdy za obdobie presahujúce 36 mesiacov, pretože žiadal túto priznať do právoplatnosti rozhodnutia o neplatnom skončení pracovného pomeru, t.j. za obdobie takmer 63 mesiacov, spojil dva úplne rozdielne inštitúty a to nárok na náhradu mzdy a nárok na náhradu škody. Uviedol, že priznanie náhrady mzdy titulom náhrady škody vo výške vypočítanej postupom § 134 a nasl. ZP nad zákonom stanovenú maximálnu hranicu 36 mesiacov považoval za nárok uplatnený v rozpore s hmotným právom, ktorého priznanie žalobcovi by predstavovalo nedôvodné obchádzanie platného práva, navyše za situácie, keď v konaní nebolo preukázané, že by k ujme v majetkovej sfére na strane zamestnanca skutočne došlo.

1.4. Nárok žalobcu pozostávajúci z náhrady cestovných nákladov a náhrady za stratu času za dobu spojenú s dochádzkou do zamestnania (ZŠ a MŠ W.) považoval súd prvej inštancie za nedôvodný a jeho výšku za nepreukázanú. Nakoniec sa súd prvej inštancie zaoberal žalovanou uplatnenou kompenzačnou námietkou v rozsahu sumy 2.225,40 eura titulom vrátenia odstupného, ktorú považoval za nedôvodnú, pretože nárok oprávneného z pracovnoprávných vzťahov nemôže zaniknúť započítaním. Za omeškanie žalovaného s plnením dlhu súd prvej inštancie s použitím ust. § 517 ods. 2 OZ priznal žalobcovi úroky z omeškania z priznanej náhrady mzdy v percentuálnej výške vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 1 vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka s tým, že žalovaná sa dostala do omeškania s vyplatením jednotlivých mesačných náhrad mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru márnym uplynutím výplatného termínu v nasledujúcom kalendárnom mesiaci. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil u každého z nárokov osobitne podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 09. októbra 2024 sp. zn. 11CoPr/5/2022 potvrdil prvostupňový rozsudok v napadnutých zamietavých výrokoch II. IV. a V. a v súvisiacich výrokoch VII., VIII. a IX. o trovách konania (výrok I.), odmietol odvolanie žalobcu proti vyhovujúcemu výroku III (výrok II.) a zaviazal žalobcu na náhradu odvolacích trov (výrok III.).

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, a preto v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení ťažiskovo konštatoval, že nosné prvostupňové dôvody považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP). Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, reagujúc tým zároveň na podstatné argumenty žalobcu v odvolaní odvolací súd dodal nasledovné:

2.2. Žalobca svojimi odvolacími námietkami nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia súdom prvej inštancie otázok dôvodnosti uplatnených nárokov, premlčania časti nároku na náhradu mzdy, ustálenia výšky dohodnutej mzdy, zisteného priemerného zárobku žalobcu v rozhodujúcom období a zníženia náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, a to v častiach, v ktorých sa s nimi súd prvej inštancie vysporiadal v jeho neprospech.

2.2.1. V tejto súvislosti uviedol, že súd prvej inštancie sa v bodoch 53. a 54. dostatočne a presvedčivo vysporiadal s otázkou premlčania časti nároku žalobcu na náhradu mzdy, s akcentom na to, že žalobca si nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru uplatnil až rozšírením žaloby zo dňa 02. novembra 2015, ktorá je svojim obsahom žalobou na plnenie, a v ktorej neuviedol len všeobecnú formuláciu, že si uplatňuje aj nárok na náhradu mzdy titulom neplatného skončenia pracovného pomeru, ale ho aj vyčísľil (konkretizoval), čím vymedzil jeho rozsah. Ďalšiu relevantnú zmenu (podstatné rozšírenie) tohto svojho nároku, ktorá bola pripustená súdom, vykonal až podaním doručeným súdu dňa 01. júla 2021. Odvolací súd súhlasí s názorom žalovanej, že nárok na náhradu mzdy je peňažný nárok ako každý iný, a preto sa predmetom sporu stáva iba v rozsahu, v akom ho určí žalobca ako dominus litis. Správna je preto úvaha súdu prvej inštancie o premlčaní časti nároku na náhradu mzdy uplatneného až v podaní doručenom súdu dňa 01. júla 2021. Odvolací súd na tieto závery uvedené v bodoch 53. a 54., ktoré majú logickú postupnosť, poukázal a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil.

2.2.2. Odvolací súd súhlasil aj s postupom súdu prvej inštancie pri zisťovaní priemerného zárobku žalobcu. Súd prvej inštancie pri jeho určení správne vychádzal z hrubej mzdy skutočne zúčtovanej žalobcovi na výplatu v rozhodujúcom období posledného štvrtého roka 2014 a z odpracovaného času v rozhodujúcom období, a nie zo mzdy, ktorá mu mohla byť teoreticky poskytnutá, ak by boli na to splnené podmienky. Súd prvej inštancie v bodoch 66. a 67. podľa názoru odvolacieho súdu správne vyložil bod 5.2. dodatku č. 2 k pracovnej zmluve, so záverom, že táto zložka mzdy je nenároková. Určenie momentu nárokovateľnosti alebo nenárokovateľnosti variabilných zložiek mzdy nie je upravené v zákone, t. j. rozhodujúci právny výklad v tomto ohľade poskytuje súdna prax. Zákoník práce upravuje len nárok na základnú zložku mzdy, ktorá je nárokovateľná zväčša po odpracovaní určitého časového úseku. Poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/31/2009 v zmysle ktorého pre nenárokovú zložku mzdy je charakteristická jej fakultatívna povaha, ktorú táto zložka stráca až rozhodnutím zamestnávateľa o jej priznaní zamestnancovi. V uvedenom prípade má také rozhodnutie zamestnávateľa konštitutívny účinok. Či zamestnávateľ uvedené rozhodnutie prijme alebo neprijme a aký bude mať prípadné rozhodnutie obsah, záleží v prípade fakultatívnej zložky mzdy výlučne na úvahe zamestnávateľa. Ďalej v tejto súvislosti uviedol, že štatutári žalovanej sa rozhodli žalobcovi zvýšenú (motivačnú) mzdu neposkytovať v rámci ich oprávnenia. Keďže uvedené oprávnenie žalovanej v danom prípade rozhodovať o úprave (znížení), resp. neposkytnutí tejto časti mzdy vyplývalo z ich kompetencie, odvolací súd uzavrel, že nie je oprávnený preskúmať v tomto smere oprávnenie žalovanej (jej štatutárov) pri rozhodovaní o výške poskytnutej nenárokovej mzdy vyplývajúce z podmienok dohodnutých stranami v pracovnej zmluve, resp. jej dodatku. Za daného stavu bola žalovaná oprávnená „upraviť“ poskytovanú mzdu hore aj dole, čo znamená, že mala oprávnenie zvýšenú mzdu neposkytnúť. Postupom, pri ktorom žalobcovi nebola poskytnutá takto zvýšená mzda, nebolo porušené žiadne z ustanovení pracovnej zmluvy.

2.2.3. Súd prvej inštancie sa takisto v bodoch 78. až 81. odôvodnenia správne vysporiadal aj s otázkou zníženia náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o tom, či na žiadosť zamestnávateľa zníži, poprípade neprizná zamestnancovi náhradu mzdy za dobu presahujúcu dvanásť mesiacov, správne prihliadol na to, že sa žalobca zamestnal ihneď po (neplatnom) skončení pracovného pomeru u žalovanej (od 01. februára 2015), na výšku jeho príjmu a miesto výkonu práce v novom zamestnaní, ktoré je možné z hľadiska daného účelu považovať za rovnocenné miestu dohodnutému pre výkon práce. Podľa posúdenia odvolacieho súdu, nárok žalobcu na náhradu mzdy za čas presahujúci 36 mesiacov, ktorú považoval za škodu, a nároky na náhradu cestovných nákladov a

náhradu za stratu času, nemajú hmotnoprávny základ v Zákonníku práce v časti nárokov zamestnanca z neplatného skončenia pracovného pomeru. Inými slovami, aby súd mohol rozhodnutím priznať tieto nároky, musela by k tomu jestvovať konkrétna hmotnoprávna úprava; takáto úprava však nejestvuje. Navyše žalobca jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom nepreukázal ani výšku týchto svojich nárokov.

2.3. Pokiaľ žalobca podal odvolanie aj proti vyhovujúcemu výroku III. prvostupňového rozsudku odvolací súd uviedol, že nakoľko rozsudkom v napadnutom čiastočne vyhovujúcom výroku III, nemohla úspešnému žalobcovi vzniknúť formálna ujma, tento nebol oprávnený podať v tejto časti odvolanie, z ktorého dôvodu ho odvolací súd postupom podľa ust. § 386 písm. b) CSP odmietol.

2.4. O odvolacích trovách rozhodol podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Uznesením z 10. septembra 2025 sp. zn. 11CoPr/5/2022 opravil odvolací súd záhlavie svojho rozsudku.

4. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Po opísaní priebehu konania a skutkových okolností prípadu navrhol, aby dovolací súd zrušil obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil na ďalšie konanie.

4.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP po polemike a kritike postupu nižších súdov, súvisiacej so zisťovaním a vyhodnotením skutkového stavu a jeho právnym posúdením namietal nepreskúmateľnosť odvolacieho rozhodnutia.

4.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP namietal

(i) nesprávne právne posúdenie začiatku plynutia premľacej lehoty na uplatnenie nároku na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru. Uviedol, že nižšie súdy vychádzali z názoru, že sa nároky na náhradu mzdy premľali v trojročnej lehote odo dňa splatnosti tej, ktorej mesačnej náhrady. Podľa jeho názoru však splatnosť náhrady mzdy nemôže nastať skôr, ako o určení neplatnosti ukončenia pracovného pomeru rozhodne súd. V jeho prípade tak začiatok plynutia trojročnej premľacej lehoty nastal až dňom 21. apríla 2020 (kedy rozhodnutie súdu o neplatnosti skončenia pracovného pomeru nadobudlo právoplatnosť) a uplynul dňom 21. apríla 2023; žalobca si uplatnil svoj nárok v mesiaci november 2015, 04. mája 2020 a 01. júla 2021.

(ii) že nárok na náhradu mzdy mu mal byť priznaný „počas celej doby vedenia súdneho sporu, nielen počas lehoty 36 mesiacov“. V tomto ohľade brojil proti zneniu ustanovenia § 79 ods. 2 poslednej vety ZP a žiadal, aby dovolací súd konanie prerušil a postupom podľa § 445 ods. 1 CSP požiadal EŠLP o vydanie poradného stanoviska k otázke, či uvedené ustanovenie § 79 ods. 2 posledná veta ZP nie je v rozpore s článkom 7 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES zo 04. novembra 2003.

5. Žalovaná vo svojom stanovisku navrhla dovolanie odmietnuť resp. zamietnuť a priznať jej náhradu dovolacích trov. V podstatnom uviedla, že dovolanie nespĺňa podmienky jeho prípustnosti, neobsahuje žiadne otázky zásadného právneho významu, ktoré by už neriešila judikatúra dovolacieho súdu a tiež navrhovaná prejudiciálna otázka nemá žiadnu relevanciu a súvis s prejednáványm sporom. Podľa jej názoru podstatným v danom spore bolo uplatnenie nároku na náhradu mzdy v zmysle podania žalobcu z 05. novembra 2015 v jasne určenej a vyčíslenej sume. Otázka zmeny, či upresnenia tohto nároku v roku 2021 nebola už právne významná „pretože finálna suma náhrady mzdy priznaná žalobcovi ... bola nižšia, než nárok uplatnený v roku 2015 a nárok uplatnený v roku 2021, a teda bola v medziach nároku žalobcu uplatneného v roku 2015. Taktiež prvostupňový súd nepriznal náhradu mzdy za obdobie 13-36 mesiacov nie preto, lebo by táto bola premľaná (pre jej neskoré uplatnenie až v roku 2021), ale preto, lebo na jej priznanie neboli dôvody“. K otázke nenárokovateľnosti druhej časti mzdy poukázala na podrobné dôvody prvostupňového súdu (v bode 67. a 68.) a ich doplnenie odvolacím súdom (v bodoch 22. - 25.) aj odkazom na relevantnú judikatúru dovolacieho súdu. Ďalej uviedla, že nárok na náhradu mzdy je splatný rovnako ako mzda a teda podlieha premľaniu v trojročnej premľacej dobe, a to za každý jednotlivý mesiac samostatne. Preto sa musí zažalovať v lehote počnúc dňom splatnosti nároku, a nie právoplatnosti rozhodnutia o neplatnosti výpovede. V tejto súvislosti poukázala na dovolacie rozhodnutia 6Cdo/246/2010, 4Cdo/243/2008, 2Cdo/76/2011, 5MCdo/8/2012, či 1Cdo/51/2017 (posledné už posudzujúce aktuálne znenie ZP). K navrhovanej prejudiciálnej otázke uviedla, že

nepochopila, čo žalobcom formulovaná prejudiciálna otázka má zodpovedať a aký má vplyv na toto dovolacie konanie. Predmetné ustanovenia smernice EÚ sa týkajú dovolenky, ktorá nebola predmetom posudzovania v tomto konaní a nepatrí medzi nároky zamestnanca za obdobie počas trvania pracovnoprávneho sporu. Navyše právo EÚ vykladá Súdny dvor EÚ a nie ESLP.

6. Žalobca vo svojich ďalších vyjadreniach z 21. marca 2025, 20. mája 2025 a 01. augusta 2025 v podstatnom zotrval na svoje dovolacej argumentácii a navrhol zrušiť tiež nadväzujúce prvostupňové uznesenia o trovách konania zo 04. februára 2025 a 31. marca 2025.

7. Žalovaná vo svojich ďalších vyjadreniach z 08. apríla 2025, 23. júna 2025 a 16. októbra 2025 v podstatnom opakovane poukázala na dôvody, pre ktoré navrhla dovolanie odmietnuť resp. zamietnuť.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť a návrh na prerušenie konania zamietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania (aj) z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Žalobca v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom namietal nepreskúmateľnosť (nedostatok dôvodov) odvolacieho rozsudku, poukazujúc pritom na jeho predsudnú skutkovú a právnu argumentáciu (bod 4.1.).

12. Podľa názoru vec prejednávajúceho dovolacieho senátu i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd v prevažnom rozsahu potvrdil prvostupňový rozsudok treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Nosné právne závery odvolacieho súdu - v rozsahu podstatných odvolacích výhrad žalobcu (právneho posúdenia otázok dôvodnosti uplatnených nárokov, premlčania časti nároku na

náhradu mzdy, ustálenia výšky dohodnutej mzdy, zisteného priemerného zárobku žalobcu v rozhodujúcom období a zníženia náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov) - spočívali v tom, že požadovaná náhrada mzdy nad rozsah jej určenia v zmysle rozšírenia žaloby z 02. novembra 2015, teda v zmysle rozšírenia nároku žalobcu z 01. júla 2021 bola premlčaná, ktoré dôvody prvostupňový súd logicky a správne vysvetlil v bodoch 53. a 54. jeho dôvodov. Rovnako tak správnymi boli i závery, na základe ktorých prvostupňový súd dospel k určeniu priemerného zárobku žalobcu (body 66. a 67. jeho dôvodov) a nenárokovateľnosti variabilných zložiek mzdy, v ktorej súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/31/2009 a uviedol, že štatutári žalovanej sa rozhodli žalobcovi zvýšenú (motivačnú) mzdu neposkytovať v rámci ich oprávnenia. Keďže uvedené oprávnenie žalovanej v danom prípade rozhodovať o úprave (znížení), resp. neposkytnutí tejto časti mzdy vyplývala z ich kompetencie, odvolací súd uzavrel, že nebol oprávnený preskúmať v tomto smere oprávnenie žalovanej (jej štatutárov) pri rozhodovaní o výške poskytnutej nenárokovej mzdy vyplývajúce z podmienok dohodnutých stranami v pracovnej zmluve, resp. jej dodatku. Za daného stavu bola žalovaná oprávnená „upraviť“ poskytovanú mzdu hore aj dole, čo znamená, že mala oprávnenie zvýšenú mzdu neposkytnúť. Postupom, pri ktorom žalobcovi nebola poskytnutá takto zvýšená mzda, nebolo preto porušené žiadne z ustanovení pracovnej zmluvy. Pokiaľ žalobca požadoval priznanie náhrady mzdy nad rozsah 12 mesiacov nižšie súdy uviedli, že k tomu nebol dôvod, keďže sa žalobca zamestnal ihneď po (neplatnom) skončení pracovného pomeru u žalovanej (od 01. februára 2015), zohľadniac pritom výšku jeho príjmu a miesto výkonu práce v novom zamestnaní, ktoré bolo možné z hľadiska daného účelu považovať za rovnocenné miestu dohodnutému pre výkon práce. A pokiaľ žalobca požadoval náhradu mzdy za čas presahujúci 36 mesiacov v podstatnom uviedli, že k tomu chýbal hmotnoprávny základ a navyše žalobca jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom nepreukázal ani výšku týchto svojich nárokov. Odôvodnenie napadnutého odvolacieho (prvostupňového) rozsudku preto zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné (nedostatočne odôvodnené) resp. že nedávalo odpovede na všetky relevantné výhrady odvolateľa. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Odvolacím súdom interpretované na vec sa vzťahujúce hmotnoprávne predpisy a vyslovené závery tak nemožno považovať ani za svojvoľné, či celkom zjavne neodôvodnené.

13. Pokiaľ žalobca v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP prípadne namietal nesprávne právne posúdenie veci platí, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmatečnosti vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je v relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP v zásade nezakladá.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

14. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania aj v zmysle ustanovenia § 421 písm. b) CSP, keď podľa jeho názoru bola zo strany odvolacieho súdu nesprávne právne posúdená otázka začiatku plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie nároku na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru, pretože splnosť náhrady mzdy nemôže nastať skôr, ako o určení neplatnosti ukončenia pracovného pomeru rozhodne súd a otázka priznania náhrady mzdy nad rozsah 36 mesiacov; v tejto súvislosti žiadal žalobca aj prerušiť konanie a obrátiť sa na ESLP [bod 4.2. (i) a (ii)].

15. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia (3Cdo/214/2018).

17. Podľa názoru najvyššieho súdu (prvá) právna otázka (splatnosť náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru) bola v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu už opakovane konzistentne riešená a tým aj vyriešená (ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu).

17.1. Prvostupňový súd poukazoval na uznesenie najvyššieho súdu zo 17. decembra 2009 sp. zn. 1Cdo/116/2008 (ktorého závery sú použiteľné aj v súčasnosti, pozn.), v ktorom bol vyslovený názor, že „[n]árok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže ... zamestnanec uplatniť nielen súčasne so žalobou o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ale aj neskôr - s rizikom prípadného úspešného namietania premlčania takéhoto nároku žalovaným (porovnaj dôvody v R 8/2003). Pre tento hroziaci nepriaznivý dôsledok pre žalobcu ... sa neodporúča neuvážene dlho vyčkávať s uplatnením tohto peňažného nároku na súde, napr. až dovtedy, kým bude právoplatne rozhodnuté o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Možnosť uplatnenia tohto nároku nijako teda neobmedzuje skutočnosť, že v tom čase ešte o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru nie je rozhodnuté. ... Pre náhradu mzdy (bez rozlišovania, či ide o náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru alebo o inú náhradu mzdy) ... je ... stanovená uvedená mesačná splatnosť, rovnako ako u mzdy. ... Aby súd mohol rozhodnutím určovať splatnosť tejto náhrady mzdy, musela by k tomu jestvovať konkrétna hmotnoprávna úprava; takáto úprava však nejestvuje. To, že splatnosť náhrady mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru sa neurčuje súdnym rozhodnutím, má zásadný právny rozmer ... Povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy z neplatného rozviazania (skončenia) pracovného pomeru - a s tým súvisiaca splatnosť tejto náhrady - teda nevzniká až súdnym rozhodnutím, ale vyplýva z ... ustanovení hmotného práva". K podobným záverom dospel najvyšší súd aj v uznesení z 30. apríla 2012 sp. zn. 6Cdo/246/2010, keď zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie z dôvodu, že „[k] omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru dochádza ... u jednotlivých náhrad miezd spravidla za ten ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o vyslovení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ako to nesprávne ustálil odvolací súd. Samotným právoplatným rozhodnutím o určení neplatnosti právneho úkonu, ktorým mal byť skončený pracovný pomer, totiž právo na náhradu mzdy ako hmotnoprávny nárok ... nevzniká. ... ak odvolací súd dospel k záveru, že splatnosť náhrady mzdy priznanej zamestnancovi v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru ... nastáva až právoplatnosťou rozsudku o vyslovení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, je jeho právne posúdenie veci nesprávne". Podobne v uznesení z 28. novembra 2018 sp. zn. 1Cdo/51/2017 najvyšší súd uviedol, že „od publikovania rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/246/2010 sa jeho rozhodovacia prax ustálila ... v tom, že k omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (§ 119 ods. 1 veta prvá, § 256 ods. 1 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce) dochádza u jednotlivých náhrad mzdy spravidla za ten ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Riešenie tejto otázky dovolacím súdom aj keď z pohľadu zákona č. 65/1965 Zb., ktorý bol s účinnosťou od 01. apríla 2002 zrušený, zodpovedá aj súčasnému zneniu zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce a je plne akceptovateľné aj na súčasnú právnu úpravu (k tomu porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. januára 2015 sp. zn. 5MCdo/8/2012)". Pre úplnosť treba uviesť, že k obdobným záverom dospel najvyšší súd aj v rozhodnutiach z 27. augusta 2009 sp. zn. 4Cdo/243/2008, z 31. mája 2012 sp. zn. 2Cdo/76/2011 a z 26. januára 2015 sp. zn. 5MCdo/8/2012.

17.2. V súvislosti so žalobcom nastolenou otázkou nebol preto splnený základný predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, t.j., že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval nastolenú právnu otázku.

18. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalobca rovnako namietal nesprávne právne posúdenie otázky možnosti priznania náhrady mzdy nad rozsah 36 mesiacov. V tejto súvislosti žiadal žalobca aj prerušiť konanie a obrátiť sa na ESLP.

18.1. Podľa § 79 ods. 2 posledná veta ZP náhrada mzdy môže byť priznaná najviac za čas 36 mesiacov.

18.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

18.3. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

18.4. Právnym posúdením vecí je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

18.5. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

18.6. Bez ohľadu na to, že žalobca v podanom dovolaní nebrojí proti nesprávnej interpretácii ustanovenia § 79 ods. 2 veta posledná ZP, ale skôr namieta neústavnosť tohto ustanovenia, od vyriešenia nastolenej otázky ani nezáviseli nosné právne závery odvolacieho (prvostupňového) súdu, ktorý priznal žalobcovi náhradu mzdy za obdobie (iba) 12 mesiacov a nad tento rozsah (do rozsahu 36 mesiacov) nárok zamietol. Inak povedané za oprávnený nárok na náhradu mzdy súd uznal iba obdobie 12 mesiacov, preto nebol ani dôvod zaoberať sa obdobím nad 12 mesiacov a už toľko nie nad 36 mesiacov. K samotnému nároku žalobcu nad rozsah 36 mesiacov odvolací súd pristupoval (aj) podľa tvrdení žalobcu ako ku škode, náhrade cestovných nákladov, náhrade za stratu času, pričom uviedol, že tieto nároky nemajú hmotnoprávny základ v Zákonníku práce v časti nárokov zamestnanca z neplatného skončenia pracovného pomeru. Navyše žalobca jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom nepreukázal ani výšku týchto svojich nárokov (bod 29 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Z uvedeného vyplýva, že otázka týkajúca sa prípadného priznania náhrady mzdy z dôvodu neplatného skončenia pracovného pomeru nad rozsah 36 mesiacov nebola nijako relevantná pre nosné právne závery odvolacieho (prvostupňového) súdu, na základe ktorých bola žalobcovi priznaná náhrada mzdy (iba) za obdobie 12 mesiacov.

18.7. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že návrh žalobcu na prerušenie konania v zmysle § 162 ods. 1 písm. c) CSP nie je účelný ani opodstatnený, preto tento jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

19. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

20. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.